

INGEZONDEN

HET STOOMWEZEN EN ONZE VULKANISEERKETELS

Wie in het antwoord van het Hoofdbestuur een zakelijke weerlegging had verwacht, is door de repliek van den Voorzitter niets wijzer geworden. Daarin wordt alleen aan de beslissing van het Stoomwezen moreele steun verleend in den vorm van een adhaesiebetuiging en voor de rest vraagt het H. B. verlenging van zijn crediet onder belofte van genoegdoening op de a.s. Jaarvergadering, onder het motto: „Wenn wir nachher zusammen sind, so wird sich alles finden”. Dit is natuurlijk zeer idyllisch, maar er bestaat in deze haastige wereld ook nog zooiets als actualiteit, welke echter niet strookt met de hoofdbestuurlijke principes om slechts eens per jaar een ingenomen standpunt te motiveeren. Intusschen ware dan de indicatie van het toegezegde exposé een jaar vroeger beter gesteld geweest! Nu wordt het napleiten, welke repressieve gedachtenwisseling uiteraard met onvruchtbaarheid geslagen is.

Dat de verstandhouding tusschen de ambtenaren van het Stoomwezen en het H. B. een zeer hartelijke is, behoeft in verband met de spontaan opgebloeide eensgezindheid geen verwondering te baren. Tot goed begrip schijnt het noodig te verklaren, dat ik gaarne geloof, dat die ambtenaren charmante menschen zijn. De voorzitter laat het echter voorkomen, alsof men ons en onze keteltjes aan gene zijde eerst met een gordijnvuur van edelmoedigheid heeft omgeven, alvorens tot den aanval (in „uiterste conciliantie”) over te gaan. Dit is te mooi om waar te zijn.

Heb ik het goed begrepen, dan zou deze verregaande tegemoetkoming o.a. daarin bestaan, dat over den vulkaniseerketel niet een compleet stel van technische vereischten is uitgestort, gelijk in het Stoombesluit is voorgeschreven: veiligheidskleppen, proefkranen, waterpeilglas, voedingspomp, loodzekerings tegen watergebrek, enz. De lachwekkende opsomming van al die voor ons apparaat overbodige appendages is voldoende om te doen zien, dat aan de verleende reductie niet zoozeer ambtelijke inschikkelijkheid, dan wel het praktisch mogelijke ten grondslag ligt.

Doch daargelaten, of het Stoomwezen zich uit welwillendheid met minder dan het volle pond tevreden gesteld heeft bij zijn technische voorschriften in deze, in elk geval is van die conciliantie niets gebleken ten aanzien van de retributie. In het desbetreffend Kon. besluit van Dec. 1924 is bepaald, dat voor een stoomketel, waarvan het ver-

warmd oppervlak 20 M². of minder bedraagt *f* 20.— verschuldigd is, voor idem van 20 tot 50 M².: *f* 40.—, voor 50 tot 100 M².: *f* 70.— en voor meer dan 100 M².: *f* 110.—. Voor de kosten van onderzoek en beproeving is dus ongeveer *f* 1.— per M². verwarmd oppervlak als maatstaf genomen.

Wanneer wij nu met de restanten van onze stereometrische kennis het „verwarmd oppervlak” van den vulkaniseerketel uitrekenen, dan blijkt dat te varieeren van 0,08 tot 0,12 M². of te wel *een tweehonderdste deel* van bovengenoemde 20 M².!

Men zou zoo denken, wanneer uit louter wettelijke en veiligheids-overwegingen de keteltjes onder toezicht gesteld waren, dat er dan alleszins aanleiding was geweest om voor die dwerg-objecten een evenredig lagere vergoeding te bepalen. Doch het „uiterst conciliante” Stoomwezen, dat wel in technisch opzicht van transigeeren met de voorschriften wist, denkt er blijkbaar niet aan dit retributie-buitenkansje (van een 30 mille) uit billijkheidsoverwegingen prijs te geven en het enthousiaste H. B. kwam evenmin op de gedachte om op verlaging aan te dringen!

In gesprekken over deze kwestie is mij wel tegengeworpen, dat aan het gebruik van den vulkaniseerketel toch een zeker gevaar verbonden is door de daarin opgewekte spanning, welke toezicht uit een veiligheids oogpunt dan toch gewenscht maakt. Wanneer explosiegevaar in het algemeen als criterium voor overheidscontrole gold, dan zou deze opmerking juist zijn. Echter zijn er tal van toestellen in gebruik (en omloop!), waarbij dat gevaar in veel grootere mate aanwezig is, zonder dat de overheid termen vindt om zich er mee te bemoeien. Men denke slechts aan de stalen cylinders ¹⁾, waarin gassen (zuurstof, waterstof, stikstof, ammoniak, acetylene-dissous) samengeperst tot een spanning van 150 atmosferen (acetyleen 15) in den handel worden gebracht en welke flesschen vaak aan ruwe en onvoorzichtige behandeling bloot staan en reeds meerdere malen tot ongelukken tijdens het transport hebben geleid. Hiertegenover kan worden gesteld, dat ongevallen met vulkanisatoren, anders dan door onvoorzichtigheid praktisch niet voorkomen.

Trouwens over de kwestie van de veiligheid wordt in de missive van den directeur van het Stoomwezen niet gesproken. Hij had het alleen over een bestaanden *onwettigen* toestand en dat is doorgaans niet gevaarlijk. Ik heb getracht aan te toonen, dat de situatie nog zoo onwettig niet was en dat betoog staat nog steeds overeind. Aan „overtreding, voortgekomen uit onbekendheid met de bepalingen”, voel ik mij nog geenszins schuldig, eerder zou men in het geval van den Directeur van een dertigjarige plichtsverzaking van de ambtenaren van het Stoomwezen kunnen spreken. Immers onbekendheid met het bestaan van onze apparaten kan voor dezen tak van dienst (die

¹⁾ Ook de flesschen met gecomprimeerd koolzuur en zuurstof van het Gazotherme-apparaat van Fabret behooren tot deze categorie.

van de verschillende toepassingen van de stoom krachtens zijn deskundigheid op de hoogte dient te zijn) nog veel minder als verschooning gelden, dan onbekendheid met de wet voor den argeloozen overtreder. Doch zóó onbekend, in ambtelijken zin, zijn onze keteltjes niet, getuige de gevarenklasse voor tandtechnici bij de Rijksverzekeringsbank. Al die jaren heeft het explosiegevaar alleen waarde gehad als factor voor de premie en maakte men zich over den werkelijken toestand niets ongerust. Vanwaar thans ineens die ambtelijke ijver om een stokouden „onwettigen toestand” in het wettige spoor te brengen? Recente ongelukken? Daaromtrent is niets gebleken. Heeft het aanboren van een nieuwe retributiebron als stimulans gewerkt? Op grond van hetgeen hieromtrent is opgemerkt valt de schijn niet te ontkennen. Want voor ketelkeuring is er gelegenheid genoeg in de wereld en heeft men de tusschenkomst van het Stoomwezen niet van noode om den gebruiker ongevraagd tegen zichzelf in bescherming te nemen. Temeer niet, als blijkt, dat aanschaffing van een nieuw apparaat goedkoper is dan het uiteindelijke rijkskeur op een oud!

Het beroep op medewerking van de leden stelt wèl hooge eischen van bijkans blind vertrouwen in deze aangelegenheid!

BUISMAN.